

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

VIII. aastakäik.

Reedel, 1. juulil 1927. a.

VIII. aastakäik.

Pliiats palli vastu.

Erilaadiline staadioni matsch.

Jaaniõhtu nägi staadionil kummalist mängu: pliiats palli vastu. Pliiatsit edustasid loomulikult lehenegrid, kes tulid väljale sinivalge triibulistes särkides ja näisid triipude tõttu enamini sebradena kui neegritena. Pliiats, millega lehemehed väljale marssisid, oli mõõtude poolest enorm ja seda tööriista, ameti atribuuti, andis üheteistkümmel mehel oma õlgadel kanda. Neegrite nõgikatte — mustad särgid — olid omale selga kleepinud pallikindralid ja diplomaadid.

Asja oli reklaamitud hästi, nii nagu ta seda väaris. Kuid vahetult enne seda oli kolm tschehhide matschi ja sule ja palli võitlus sattus lisaks sellele jaaniõhtule, mil linlane rohkem kui harilikult armastab oma linnakividest tülpinud keha hellitada looduse muruses rüppes. Võistluse uudishaanr jõudis vaatamata neile halbadele eeldustele tõmmata staadioni tribüünile 1½ tuhande maitsja ümber. Nende seas ka suurediplomaate, nagu Londoni saadik dr. O. Kallas ja riigielu juhte, nagu tööhoolekandeminister J. Masing. Võis arvata, et see matsch valmistab vaatajatele mõningat pettumust, nagu tihti teeb seda elu, kuid selle poolest läks hästi. Vaatajaskonna naeruköidikute lahtipäästmine sündis spontaanselt ja tribüünilt kostis alatihti heatujuline rõkkav lagin. Mängijate avantüürid väljal olid ju õige tihti päris münchhausenlikud ja publik võis end puhtsüdamlikult lõbustada mängu faaside vaatlemisega. Mida enam „verd ja hinge“ mängija vastase taltsutamiseks enesest välja pressis, seda enam tõusis elavhõbe vaatajatest kujundatud kraadiklaasis.

Paar tükki hooaja kohta korraldatult, saab sarnastel mängudel olla õige hea ja meelelahutust tekitav populaarsus. Kes valju kriitikaga sarnaste meeste mängu tahab hinnata ja asjale läheneb tollipulga proosaga, selle missioon ei ole kuigi tänuväärt. Tõelised mängijad pakuvad standard-jalgpalli, regulaarvägede võitlust, kuna jaaniõhtuste diletantide päralt on romantilised partisaanseiklused kukerpallide humoristliku kummalisusega.

Jaaniõhtune matsch oli serveeritud võrdlemisi hästi. Hümnidena „Oh sa

Ajalehemehe järjekorras: Hahn, Joll, Grünthal, Nõmmik, Tammer, Lövi, L. Sõerd, R. Sõerd, Peterson, Hiip, Viljak, Jalak, Viidas, Vellner. All: Hahn tõrjub palli värava liinilt, väljajooksnud Hiip on Anieri dribblingu ohvriks langenud, samuti Sõerd.

poiss“ ja „Tõmba Jüri“, mille juures katsetust ei saadud kinni pidada, kuna hümnideks soovitud helide kakofoonia noote kodumaal ei leidunud ja tuli leppida pisemaga. Komplimenti väärrib meie vastaste-pallimeeste galantsus, kes suursuguste võitlejatena ja tõeliste samariitlastena tervituskingina andsid sulemeestele kanderami. See oli küll veerand hariliku kanderami elusuurusest ja väga hapra kon-

struktsiooniga. Ta oleks paras olnud tibatillukesele. Hiina siidipuudlikesele, kuid mitte, vastuväiteks, meie kaptenile, kes on elus monument. Aga selle martsipaapalli jaoks, millega pallimehed sulemehi üllatasid, oli kanderam laitmatu kandik.

Vahekohtunikuna teenis A. Anderkopp mõlemalt poolt täieliku lugupidamise. Tema kolm penaltyd olid kui mahe kompress pakitsevale paistetusele. Ühte aga:

Praeguseaja inimene ja sport.

KARL MEITNER'i järele.

Kõik, mida teadus ja tehnika, ülesleidjad ja insenerivaim on viimaste võidumärkidega külvatud aastakümnete jooksul saavutanud, on olnud: maailma vallutamine. Igale „ma olen leiduse teinud“ järgneb „ma võtan ta oma võimu“. Mida enam tehnika maailmasse tungib, seda suuremaks muutub mehaanilise inimese kasvatamise hädaoht, dünaamilis-revolutsionäärse inimsoo hädaoht. Seda ei taha aga modern tehnika. Küll tähendab tehnika looduse taltsutamist, võimu loodusvägede ja ainete üle, kuid üht ei taha tehnika: inimese muutumist masinaks. Selles situatsioonis on sport see, kes tehnikale appi tuleb ja oma loosungiga: inimene ei tohi masin olla! arenenud „tehnilise“ inimese järele elu jaoks vabaks teeb.

Meie askeldav, närvesööv, kuid seejuures siiski imestamisväärselt sihikindel aeg, mis arvatud, muinasjutulised jõud väikesesse masinasse kokku surub — väike elektromootor saavutab tänapäev sada korda rohkem, kui hiljutine suurim aurumasin — modern kaasaeg näitab spordile eeskujusid, millest see tähelepanematult mööduda ei saa. Sest see on spordile ja ajale ühine: täiuslikumas väljaarenduses inimest valitsetava elujõuga hingestada. Nagu aeg on loonud jõuhoiu masinatüübi, nii on ka sport kujundanud kehalise ideaalinimese tüübi.

Meditsiinnõunik dr. Bergmann Viinist on oma vaatlustes „Sport ja elu“ väga õieti märkinud, et eilsepäeva inimene ei olnud ta peale langeva mehhaniseerimise kiiruse ja intensiteedi jaoks küllalt tugev. Kõrgeim sünnipäraste energiatega väljaarendamine ja kasutamine, refleksi ja tungi ümberkujundamine käsituskindlateks tahtaktideks on areneva mateeriaalitsuse mõjutamisel asetamatudeks eeltingimusteks eksistentsile saanud. Praegune aeg nõuab inimesi, kes ilma ettevalmistuseta igaks temperatuuri-, õhurõhu- ja kliimamuutuseks sobivad, instinktiivselt otsustavad, kõhklematult tegutsevad. Kes miljon volti juhivad või tunnis sadandeid kilomeetreid läbib, peab teistsugune olema endisest inimesest. Mitte mõistatuslikkudele arusaamatustele ei võlgne sport oma õitsengu eest praegu tänu, vaid revolutsionäärsele tungile selle hädatarvilikus loomupärasuses: elamise tahtele. Inimsugu peab tugevamaks ja tervemaks muutuma, et ajada nõudeid rahuldada.

Meie aja rekordsaavutused kõigil spordialadel, mis kõik seninähtud suurvõimed kaugele maha jäätavad, on elavad tõendusid hiiglavõimalustele, mis spordis peituvad, hiilgav tunnistus, mis inimene saavutada suudab, kui sporditahe teda valgustab.

Modern spordis on meil tegemist tahte triumfiga keha üle, tahtega, mis kehalisi ja vaimlisi funktsioone ühte sulatab. Seejuures ei või tähelepanemata jätta seda, mis teaduslikult juba ammu on kindlaks tehtud — et antiikaja iluduskultuse spordivaim isuloomult põhjalikult on erinev praeguseaja spordijärgust ja kehaenergiatega arendamisest tüseduse, edasijõudmise poole.

Nagu hiigla metslooma titaaniline ürgjõud küti julgust ja osavust kannustab, nii kihutab ka metakosmilisse tungiv tehnika modern inimest oma kõigi energeetiliste pingutuste suursaavutustele.

Elu on muutunud spordiks ja võitluseks. Mis-kunstis on püüdu ilu, teaduses töö järele, seda on spordis püüdu jõu järele. Jõu arendamisega on iseloomu arendamine seotud. Nii on iseenesest mõistetav, et spordi läbi kasvav jõutunne ja enesetunne ka ajakohaseid vaateid eluväärtuse ja ühiseluvormide kohta sisendab, et edasipüüdev spordigeneratsioon sellest seltskonnakorrast kõrgemale tõuseb, kellele füüsilise jõud võõras oli, kes spordikohast loomulikult degeneratsiooni nähtuseks pidas. Praeguseaja inimesele on sport täiesti eriline ajanähtus.

Tegutsemine spordiga on individuaalne, edasipüüdu spordis võrsub aga üldisest vaimustavast ideest. Ta mahasurumatu võitjõud ületab auahnuse ja rõõmu. Sport kui tõukejõud ja tungihoog peab tänapäeva inimeses sedavõrd vägevaks, sedavõrd demoniliseks muutuma, et sport rahvaste hingeelu ümber kujundama, kasvatussüsteemi pilbastama ja moraali löa otsas talutama hakkab. On olemas ainult üks ajanõue: igale kasvule välisilmas tõusku vastav jõud meis endis.

Iga inimese sügavaimas sügavuses valitseb alateadlikult maailmakorra säilituselement. See element näitab juhtradu, äratab instinkte, vabastab jõude ja vormib kõik oleva ajanõuete kohaselt. Vastutuse suurturne peab valdama tänapäeva inimese, ta peab teadlikuks saama, et ta keha on lugematude inimpõlvete pärandus, kes tugevas võitluses loodusjõududega on elanud, et inimese seisukohta hoida ja arendada. Vastutuse suurturne nende tuhandete vastu, kelle saavutus meie keha praegu on, ja nende tuhandete vastu, kellele meie keha elu annab.

Arusaamine, et keha jõutundest vaimu jõutunne ära ripub, viib modern spordi maiste köidikute võitmise printsiibile. Praeguseaja inimene asetatakse spordi läbi mehhaniseeritud argipäevaolmast kõrgemale, mitte ainult tahte kaudu jõudu luues, vaid jõu kaudu tahet maksvusele ja võidule viies.

välja äärel auravas katlas valmis seisavad. Noh, neid jõuab ju mõnel jaaniõhtule sarnaneva sündmuse kordamisel veel lähedalt valmis keeta ja süüa. Matschi tulemus resultaadilt oli sulemeestele teatavasti kurb: kaotus, kuigi resultaat 3:5 on nägus. Kuid vabalt saab öelda, et see kaotus oli sulemeeste „moraalne võit“, sest vastase jõud olid väga võimsad. Ja poleks liidumehed teisel poolajal rindele saatnud A. Silberi, oleks võinud võitjaks tulla koguni meie, kes olime vastastega võrreldes palli asjas

popsid. Hea humoori juures võideldes oli sulemeeste kaotus rohkelt aus. Vahelt on ju pealegi eriline heameel võimaldada vastastele revanschi. Matschile, mis oli „avalik sündmus“, järgnes kinnine olemine. See oli Müürivahe tän. saunas, mis värs-kete vihtade kõdil kujunes taeva maapealseks filiaaliks. Isegi dr. Schwarz, lahingu peaarst ja liinikohtunik, karastas ennast seal tulevaste eluraskuste vastu.

Sündmus leidis kodumaal vastukõla ja matsche kirjeldatavale sarnasel põhitoonil on püütud lavastada Tartus ja kuuldavasti ka Viljandis. Ilma et oleks väiklased, hoiatame ülearendamise eest. Juba Tallinnas oli meeskonna moodustamine raske, kuna lehemeeste väikse pere juures visalt leidis lehemehi, kes entusiastidena eksponeerisid oma isiku staadioni matschil. Tartu ja Viljandi meeskondade pesuehtsus ei kannata aga hästi uduvihmagi. Erakordsus ja nali võis seista seal ainult selles, et „pangategelaste ja ärimeeste“ sildi all esinesid pankades praktiseerivad üliõpilased ja umbes sama ka vastasmeeskondade kohta.

Võidutrofeeks said pallimehed meie „suurpliatsi“, mis tahab olla ainulaadiline sarnane „rändav karikas“. Pallikindralid kandsid meie pliatsi väljalt vahvalt, kuna oma asja teised tavalikult oskavad hinnata paremini kui ise. Tuleva aastani!

Toomas Kivi.

Peltzer kodulinna löödud.

Stettiinis peetud võistluste tagajärjed olid: 100 mtr. — 1. Körnig 10,4; 2. Schüller 10,5. 200 mtr. — 1. Schüller 22,3. 110 mtr. tõkkeid — 1. Trossbach 15,1; 2. Wightman-Smith (Lõuna-Aafrika) 50 sm. 1000 mtr. — 1. Jansson (Soome) 2.36,2; Peltzer 2.37,0. 5000 mtr. — 1. Boltze 15.52,5. Kaugus — Schumacher 6.87. Kõrgus — 1. Adolfsson (Rootsi) 1.87; 2. Skorzynski 1.85.

Olümpiaadi jalgpalliturniiri ümber.

Pariisis oli neil päevil Fifa ja IOC (Rahvusvaheline olümpia komitee) juhtide nõupidamine. Seal tegi Hollandi olümpia komitee esimees parun Schimmelpfening teatavaks, et jalgpalliturniiri korraldamine võimatuks muutub, kuna ta näib 50 prots. kahju andvat. Fifa esimees Rimet teatas, et kui IOC Fifa amatöördefinitsiooni vastu võtab, võtab Fifa turniirist osa ja siis on turniiri edu garanteeritud. On loota, et Rimet ja krahv de Baillet-Latour'i vahelistel läbirääkimistel kokkulepe saavutatakse ja IOC oma seisukohalt taganeb.

— Euroopa, Barcelona jalgpalliklubi sai peale kaotust Berliini Herthale ka Hamburger S. V. käest 3:1 lüüa.

— Kairo Arsenal mängis Pariisis Red Star Olympique'iga 1:1.

— Kairo Arsenal, kes Viinis ja Tschehoslovakkias suuresti kaotas, seletab oma kaotuste põhjusena nublakate puudumist taldade all, mida nad kodumaal kunagi ei tarvitavat. Ka juhtunud matschideks ikka vihmast libe rohuväli olevat. Schweitsis mängisid egiptlased esimest korda nublakatega ja edu oli kohe parem — F. C. Bieli vastu saavutasid nad 7:7 (3:3). Babeli Nordsternil tuli siiski ka nublakate peale vaatamata napp 0:1 (0:0) kaotus vastu võtta.

Ajalehemehed — jalgpalliliit.

(1 lhk. järg.)

kohtuniku „repertuaar“ oleks võinud olla suurem. Välismaail praktiseerib vilemees sarnasel matschil mitmeid uususi. Nii „suur“ ja „väike“ penalty ja sama omadustega korner. Suur penalty antakse karistusala piirilt, sama kui väike korner karistusala joone suubumiskohalt outi liinile. Peale selle kiidab mõnel pool vilemees hea löögi tegijat paari sooja vorstikesega, mis

Olümpiavõitja ringreis.

Nacional Montevideo 9 võitu, 3 kaotust ja 2 viiki Põhja-Ameerikas.

(E. Spordilehe kaastööliselt.)

Angel Romano, uruguailaste kapten.

Pariisi jalgpalliturniiri võitjad uruguailased, kes pea viimaseni koondunud

Nacional Montevideo värvide alla, sooritasid üle kahe kuu kestnud võistlusturnee Põhja-Ameerika ühisriikidesse. Uruguailased näitasid hiilgevormi ja olid pea igalpool tunduvalt paremad oma vastastest. Et neil siiski tuli mõningaid kaotusi vastu võtta, on tingitud Ameerika omapärasustest — toorelt tugevast mängust ja vahekohtunikudest kui ka osalisest ebaõnnest. Üldiselt tõendasid aga uruguailased, et nad oma olümpiavormis on jälle, kõik kuulsused Andrade, Romano, Castro, Scarone ja teised hiilgasid endiselt, kui mitte veel suuremal määral.

Võistlusturnee tulemused olid järgmised:

märtsil:

20. — Indiana Flooring, New Yorg	6:1 (2:0)
26. — Brooklyn Wanderers, New York	2:2 (1:1)
27. — Newark, New York	0:1 (0:1)

aprillil:

2. — All Stars, New York	4:2 (2:1)
10. — Fall River, Fall River	1:1 (0:0)
16. — Brooklyn Wanderers, New York	2:0 (0:0)
19. — Boston, Boston	2:3 (1:1)
24. — All Stars Detroit, Detroit	2:1 (1:0)

mail:

1. — All Stars Cleveland, Cleveland	3:0 (2:0)
8. — All Stars St. Louis, St. Louis	4:1 (2:1)
15. — Sparta, Chicago	1:0 (1:0)
22. — Bricklayers, Chicago	2:3 (0:1)
28. — Philadelphia, Philadelphia	4:1 (3:1)
30. — Brooklyn Wanderers, New York	2:1 (1:1)

Marcus Eisman.

Samm edasi spordi- liikumises.

Seni oli Tallinnas kergejõustik noorte seas vähe levinenud. Tegutsesid ainult võistlejad. Seda näitas koolinoorsoo olümpiaad, kus Tallinna poisid ei näinud ühtegi esimest kohta peale 40×400 m. teatejooksu ja Tartu kaitseliidu esivõistlused, kus Tallinn sai B kl. lüüa Tartu kui ka mõnegi maakonnalinna käest.

See oli arusaadav, sest meil on palju lõbustusi — kinod, kohvikud, pleekimine Piritas rannas, mis tõmbavad noori enda poole, samuti ka jalgpall, kuna kergejõustik nõudes intensiivset tööd ja võrdlemisi kallid abinõusid, oli väljasuremisel.

Osalt on see seletatav ka sportlase liikumise juhtide vildaka tegevusega, kes korraldasid võistlusi ainult parimatele sportlastele, kuna algavatele ja noortele seda ei ole tehtud ja arusaadav, et seega need ei võinud enda võimeid järele katsuda ja kaotasid harjutustahte, — sest kuidas sa lähed võistlema suurte meestega, näit. Klumberg, Rähn, Neumann jne., kui tead, et kohta ei näe.

Samuti puudusid noortel ka harjutusvõimalused, sest seltsid sulgesid enda ukseid välispoolt seltse tegutsevatele noortele, platse oli vähe ja abinõusid kergejõustikus praegusel kitsal majanduslikel ajajärgul on raske endale muretseda. Samuti nõuti Kalevis ilmtingimata spordiülikonda, s. o. trikoo, lühikesed püksid ja kingad, muidu oli keelatud harjutamine.

Arusaadav, et seega oli enamusel, sest meil on noored enamusest vaesematest rahvakihtidest, osavõtt võimata ja sportida võisid ainult keskmisse ja jõukamasse klassi kuuluvad noored.

Osalt oli see ka tingitud koolide loist spordi tarvitamisest enda õpilaste keskel. Põhjendati küll platse puudusega, kuid kuidas said seda teostada mõned koolid, kel puuduvad täielikult võimlad ja platsid?

Et meil huvi noortes kergejõustiku vastu on, näitavad selgesti Spordi Keskkliidu poolt korraldatud harjutustunnid staadionil, kus esimesel päeval mil harjutus algas, s. o. 21. skp., oli osavõtjaid 36, 22. — 48, 23. — 80, 25. — 95, 27. — 115 ja 28., s. o. teipäev, 156.

Siin töötavad poisid ja tütarlapsed 9—20 eluaastani ja mõni vanahärra, kel juba oma 40 a. seljataga.

Enamus on hingega asja juures, püüdes tungida tehnika saladustesse.

Paljud jäävad peale määratud tundi platsile ja katsuvad enda puudusi parandada — kes hüppab kaugust, kes kõrgust, kes heidab ketast, kes mängib harjutusväljal jalgpalli.

Paljud on muretsenud endale naelkingad ja võimlemiseülikonna.

Kellel puudub ainealine võimlus, lippab pikis pükstes ilma särgita ja paljajalu.

Jääb ainult soovida, et Spordi Keskkliit korraldaks seesugusi harjutusi ka teistes linnajagudes.

—X—

Kergejõustik Soomes.

Lahtis: kuul — K. Järvinen 15.15, Alarotu 13.33; 800 mtr. — Kinnunen 1.56,1 (uus Soome rekord), Hyttinen 1.57,7, Järvelä 1.58,5; kaugus — E. Järvinen 6.41, K. Järvinen 6.40; 200 mtr. — Lindroos 22,9; 5000 mtr. — Toivonen 15.34,9, Sipilä 15.49,3; kõrgus — Suurnäkki 1.77, E. Järvinen 1.73, K. Järvinen 1.68; 110 mtr. tõkkeid — E. Järvinen 16,6.

Käkisalmes: 100 mtr. — Höglund 11,6; kuul — Lamppu 13,47; 1500 mtr. — Lähteenaro 4.09,7; oda — Lamppu 63.06, Johansson 60.72, Nummi 58.51; 10.000 mtr. — Rastas 32.48,8.

Lahtis: 100 mtr. — Mäkinen 11,3; 1500 mtr. — Kinnunen 3.58,0, Hyttinen 4.03,8, Pohjala 4.06,7; ketas — Taskinen 40.87, Alenius 39.36; teivas — Vuorela 3.40; 400 mtr. — Lindroos 52,4; 15.000 mtr. Martelin 50.23,0; kolmik — Järvinen 15.74; oda — Dahlberg 56.42.

Forssas: kuul — Takala 14.47; 100 mtr. — Laine 11,4; teivas — Helander 3.50, Ruoho 3.40; ketas — Kivi 41.60, Takala 40.70.

7.53 kaugust.

Ludwigshafenis peeti nelja Saksa maakonna spordiliidu vahelisi kergejõustiku võistlusi, kus võitjaks tuli Berliin 48 punktiga, Lääne-Saksa 40,5, Lõuna-Saksa 36 ja Kesk-Saksa 25,5 punkti ees.

Halbade ilmade peale vaatamata saavutati rida hiilgavaid tagajärgi, milledest eriti Dobermanni kaugust ja Schülleri 100 mtr. võitu mainima peab.

Tagajärjed olid: 100 mtr. — 1. Schüller 10,8; 2. Körnig rinnaosa. 200 mtr. — 1. Schüller 22,1; 2. van Rappard 22,3. 400 mtr. — 1. Neumann 50,2; 2. Büchner 50,3. 800 mtr. — 1. Wollmer 1.59,4; 2. Riedel 2.06,0. 1500 mtr. — 1. Walpert 4.10,0; 2. Jenuwein 4.10,1. 5000 mtr. — 1. Katz 15.37,2; 2. Obenoe 15.38,0. 110 mtr. tõkkeid — 1. Trossbach 16,0; 2. dr. Wichmann 16,2. Kuul — 1. Schröder 14.17,5; 2. Kulzer 13.77. Ketas — Hänchen 43.21; 2. Schaufele 42.94; 3. Paulus 41.74. Oda — 1. Westerhaus 56.76; 2. Metzendorf 55.79; 3. Kitzsch 54.72. Kõrgus — 1. Betz 1.78; 2. Bonneder 1.73. Kaugus — 1. Dobermann 7.53 (uus Saksa rekord); 2. Barth 6.68. Teivas — 1. ja 2. Möbius ja Baltes 3.65.

— Dr. Peltzer jooksis Kopenhagenis 400 mtr. 50,5 ja 800 mtr. 1.57,1. Rootslane Eriksson võitis 1500 mtr. 4.10,5, sakslane Boltz 500 mtr. 15.36,0.

— Berliiner-Leipzig'i jalgpalli linnavõistlus andis eelmisele võidu 1:0 (1:0).

— Berliini Hertha mängis Inglise amatöörmeeskonna Northern Nomads'iga 1:1.

— Prl. Boonetsmiller püstitas Saksa naiste kõrgushüppe rekordi 1.52,5.

— Sten Pettersson jooksis Stokholmis 110 mtr. tõkkeid 14,7 ja 400 mtr. tõkkeid 55,1. Teivast hüppas Lindblad 3.80 ja kuuli tõukas B. Jansson 14.38.

— Viini Slovan võitis Bulgaarias Leviski nimelist klubi 4:1 (2:1).

— Praha Slavia sai Konstantinoopoli koondusmeeskonnalt 1:3 lüüa.

— Saksamaa võitis Austriat käsipalli maavõistlusel 8:4 (3:1).

— Hollandi meistriks jalgpallis tuli Heracles 14 punktiga NAC 10, Ajaxi 8, Feyenoordi 7 ja Velocitase 1 punkti ees.

— Vahlstedt tõukas Haminas kuuli 14.42, heitis ketast 39.69 ja hüppas kõrgust 1.75.

Uuendage aegsasti
E. Spordilehe
tellimisi 1. juulist!

Prl. Gunn, Inglise, hüppab kaugust 5.27.

Vasaraheite tehnikast.

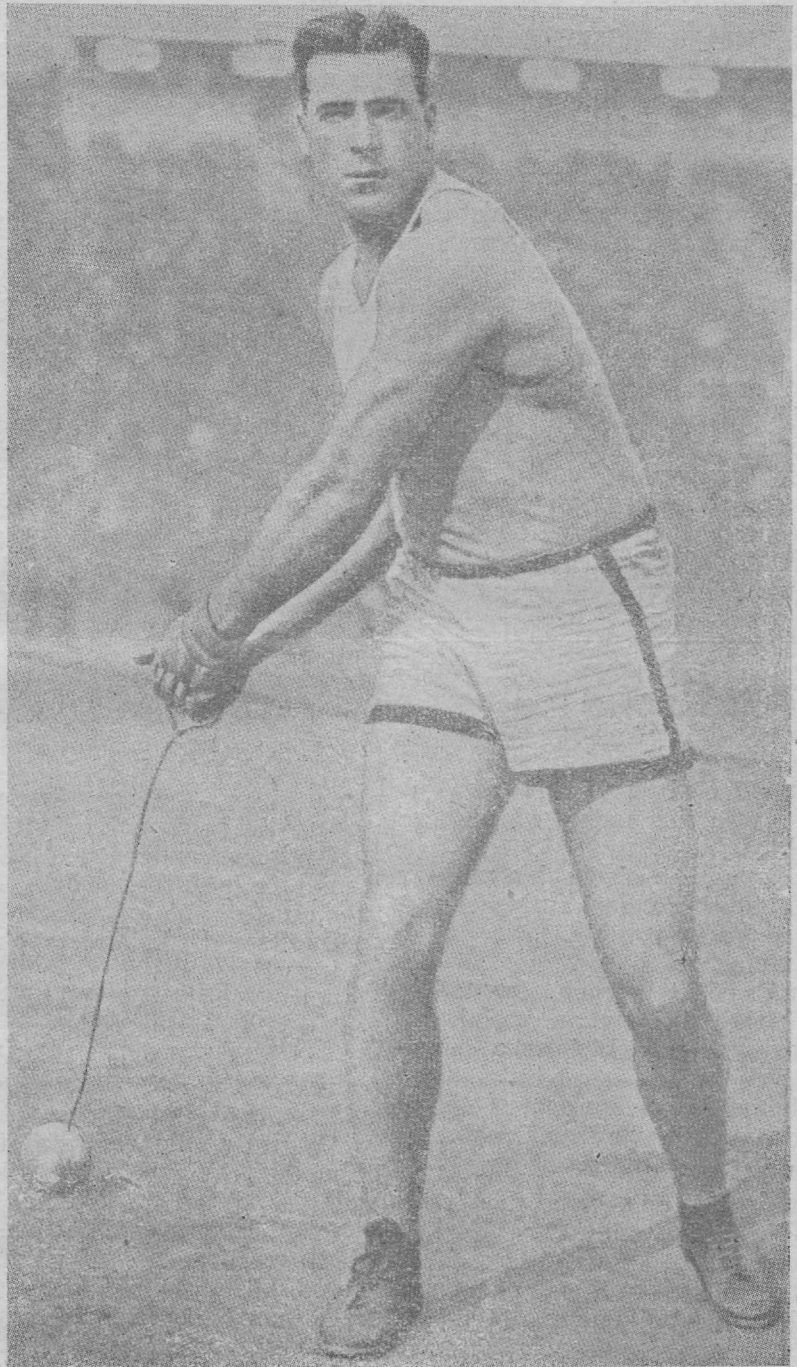
Vasarheide on kaunimaid kergejõustiku alasid ja vast kõige kaunim visketeheidete grupist üldse. Seda oma pimestava tehnika, jõurikkuse ja hiiglalennuga. Loomulikult on see viske nauditavam, mis kaugemale lendab. Nii eelistatakse odavisket kahtlemata kuulitõukele, kuigi eelmine sedavõrd atleediline ei ole. Kuid vaadake nüüd vasarheitet — viskeriist on seal kuuli raskune, kuid lendab oda kaugusele. See paneb natukene juba mõtlema. Vasara lend peab jõulisem ja veetlevam olema, ta ongi seda!

Inglismaal ja Ameerikas peetakse vasarheitet viskete grupis esikohal, sedasama peaaegu ka Rootsis, ka Soomes on ta aukohal, kuid meil — kõigist aladest kõige viimane. Ta ei ole meil üldse veel nii kõrgele tõusnud, et teda spordialana saaks vaadata, ta on ligi 50% madalam kui ilma rekord, umbes Leedu kergejõustiku tasapinda kuuluv.

Meie vasarheite kängujäämise põhjuseks on seni olnud peaaesjalikult tarviliselt avarate harjutusväljade puudumine, kuid ikka eestkätt, andekate inimeste puudumine, kel oleks olnud tahtmist selle korraliku tehnika äraõppimiseks. Kuid nii see ei või ometigi jääda, see on häbistav meie kergejõustikule! Meil on nii palju tugevaid mehi, ja ühtki vasarheitjat! Ka hakkab meil juba avaramaid spordiväljasiid signema. Asutagu viivitamatult vasarheite tehnika õppimisele. Eriti oleks seda ala soovitatav maaseltsidel harrastama hakata, siis sõjaväel ja kaitseliidul, kelle esivõistluste kavast see kaunis ala ei tohiks puududa. Kehaarendavalt võiks vasarheitet samuti vist kõige tulusamaks pidada.

Toome siinkohal lühikese vasaraheite õpetuse Soome olümpiatreeneri H. Lahtise sulest, mis oma lühiduse peale vaatamata siiski asjalik on ja ettekujutuse õigest vasarheitest võib anda:

Määrused: Heitevasar peab kaaluma vähemalt 16 ingl. naela (17,257 kg.). Kergema heitevasara raskus on 5,440 kg. Vasara kogu pikkus on 4 jalga (121,9 sm). Kera (vasar) on kas rauast või vaskkoore valatud tinast ja tugevasti kinnitatud trastraadi otsa. Traadi läbimõõt olgu $\frac{1}{8}$ tolli (3,175 mm) ehk punutud keeletraadi puhul 2,591 mm (0,102 tolli). Traadi otsas on ühe või kaheharuline käepide. Traat on kera külge kinnitatud kas tavalise silmusena või pöörlevale kuulilaagrile. Käepidemed on kinnitatud traadile silmustega.

Fred Tootell, olümpiavõitja.

Heide sooritatakse 2,13 m läbimõõduga ringist, mis väljaspoolt on maapinnaga tasa ja seespoolt 2 sm maapinnast allpool. Kui vasar katkeb õhus, ei loeta seda heiteks, vaid antakse võistlejale uus katse.

Heitja ei tohi ühegi kehaosaga puudutada rõngaserva ega maad väljaspool rõngast. Samuti tühistatakse heide, kui vasar hoovõtmise ajal puutub maha. Visket ei loeta, kui vasar langeb ringi keskkohast tõmmatud 90° märkivatest joontest väljapoole.

Heitja peab lahkuma ringist selle järele, kui ta on rahulikult seisma jäänud, ja ainult ringi tagapoolt, vasara mahakukkumise järele. Heide mõõdetakse vasara kera lähemast märgist kuni heite ringi siseservani.

Hoog: Kahe pöördega teostuv heide on kõige edukam.

Heiteasendisse asutakse seljaga heitesuuna poole, jalad nagu joonistusel näidatud. Vasar asub maas ringi seespool.

Vasarat keerutatakse paigal seistes kolm korda rahulikult ümber pea, peast kõrgemal. Kehapööre algab vasara neljandal keerul, kui ta jõuab lennul keha ette.

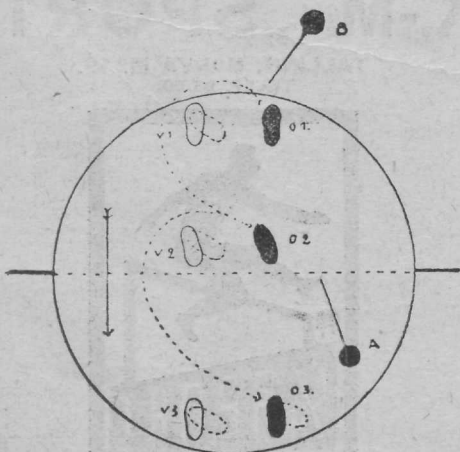
Pöördeks tõugatakse võimsalt parema jalaga ära hetkel, mil vasar asub 45° heitesuunale. Vasak jalg käändub enne hüpät pöörde suuna ja tõuseb maast hiljem kui parem jalg. Täispöörde järele saavutatakse jälle sama kehaseis kui algasendisk, maandumisel puudutab parem jalg veidi varem maapinda kui vasak. Sellest vahest saadakse ainult aru sammude kõla kaudu, mis kostab kui nobe „ta-ta“.

Liikumatu, võimas vedu käib kogu pöörde aja. Käed hoitakse sirgetena õieli.

Heide: Heiteasendisse hüpatakse samuti kui eelmissegi seljaga heitesuuna poole. Vasara tehtav kaar on pöörde ajal kallak. Vasar käib pöörde ajal maa lähedal ringi paremal poolel ja tõuseb üles vastupidisel poolel. Lõputõmbes tuleb püüda vedada vasarat horisontaalselt ja otse ette. Nii antakse keha jõule kõige otstarbekohasem võimalus vasara lennutamiseks ettepoole. Pöörde hoog, mis tuleb altpoolt, tõstab vasara küllalt kõrgele üles kätest lahkumisel. Vasar läheb nii sooritatud lõputõmbega suurema algkiirusega ja ka madalama kaarega õhus.

Lõputõmbe ajal pöördub keha küljega

(Järg 6. lhk.)

Vasarheite sammud. Heite algusel asetatakse vasar A kohale. Vasara jõudes neljandal keerul B kohale tõugatakse parema jalaga võimsalt pöördele. V on vasak jalg. O parem.

Õngitsemine kui spordiala saagu kodanikuõigused!

Sihtjooni.

Meil on asi värske, mujal aga ammu üldist tunnustust leidnud, nagu sageli ajakirjandusest loeme. Spordiliikumise üks edu põhjusi on alade mitmekesisus, mis köidab võimalikult laiu rahvahulki, suurendades seega liikumise üldist kandajõudu. Õngitsemise alal pole tegemist asja algatamisega, vaid organiseerimisega ja legaliseerimisega, sest meie siseveterohkel maal on õngitsejaid — asjaarmastajaid küllalt, kelle eneste huvides on oma harrastusele panna „õiguslik“ ja kindlam alus. Milliseid omadusi arendab õngitsemine? Milliseid nõuab?

1) Esijoones püsivus. Tundide, isegi päevade kaupa on vilunud õngitseja saagivalvel, sest enamjuhul ei saa kala taga ajada (ainult väga vilunud õngitsejad suudavad jälgida kalaparve liikumist) vaid peab ootama.

2) Rahulikkus — „külma veri“. Õngitsemisel on tihti põnevaid momente.

3) Tähelepanelikkus — pilgu ja mõtte koondus õngekorgi liikumisel.

4) Kiire otsus- ja teovõime, kui kala „nokib“.

5) Teravmeelsus, mis avaldub õngitsemiskoha ja aja valikul ning antud olukordade hindamisel.

6) Õngitseja peab olema kavalam kui kala. Õngitsemine on kavaluse kahevõitlus inimese ja kala vahel.

7) Osavus.

8) Silmamõõt areneb õngitsetes uskmatult. Isiklikult suutsin vormis oles õnge pea surmkindla täpsusega sinna kohta rohu vahele, „auku“ visata, kuhu tahtsin. Algajal nõuab see osavus palju tööd, enne kui vibu üle valitsema saab.

9) Muidugi täpsus.

10) Üldine mõtlemisvõime, valmisolek ja eriti rõhutatav ettevaatlikkus j. m.

Isikud, kes vähegi — ütleme paar suve õngelatti käes hoidnud, teavad tõendada sedasama.

Muidugi — igaihest õngitsejat ei saa, kuid kellel vastavaid kalduvusi ja seda ala harrastanud tagajärjerkalt, need jäävad temale truuks vanaduspäivini, sest õngitsemine on spordiala igale elueale

ja võimaldab ikka paremaid tagajärgi saavutada — saagi rohkuse mõttes.

Kuid peaasi õngitsemise juures on nauding, see selge ja tugev rahuldustunne, mis kroonib õngitseja vaeva ja iha, mille järele kasvab igatsus kireks (nagu ka jahimeeste juures).

Kuid see on hea, sest õngitsemine on tervem sport üldse, mis soovitatav eriti haritlastele vahelduseks peale ühekülge, kurnava vaimlise töö väsinud meelte ja keha kosutuseks vabas looduses, puhtas maaõhus. Õngitseja — meieaja kultuurinimene elab läbi samad rõõmud, mis ürgaja looduslaps oma primitiivsete riistadega kalu püüdes, seep. on need elamused eriti väärtuslikud meie alateadvusele.

Alateadvus kogub loodusmuljeid, mis kosutavad. Moodsa elustiili (igavesti uue hüüdsõnaga — „tagasi loodusesse“) ilusamaid vaheldusi on õngitsemine. Õngitseja naudib õnne, vabanenud mõneks ajaks elumuredest.

Eetilisel ei tohiks õngitsemisele loomasõprade poolt etteheiteid teha nagu näit. küttimisele — õngitsemine (vaevalt ka küttimine) teeb kedagi tooreks või verejanuliseks — kala tõstetakse lihtsalt veest välja ja pannakse kotti.

Õngitsemiseiga on seotud veel matkamaine looduse, eriti veestiku tundmine.

Õngitsejad kohtadel organiseeruugu!

Arvus on jõud. Ühiselt on võimalik veekogusid rentida, soodsam õngitsemistarbeid (otseteel valmistajalt) tellida, hoida veekogusid röövpüügi eest, korraldada õngitsemise võistlusi jne.

On juba asjaarmastajate-õngitsejate ühinguid tekkinud, võiks kokku kutsuda kongress või edust. koosolek keskorganisaatsiooni loomiseks. Loodan, et kaasvõitlejad-sportlased, eriti vaimutöölised ja noored, küsimuse oma keskel üles võtavad, seega spordiliikumist laiendades ühe uue ala võrt ja süvendades.

Usun, et õngitsemise kohta kaasvõitlejate-õngitsejate poolt sõna võetakse. Algatusi võiks tulla ka spordiliikumist juhtivate instantside poolt.

A. Kallits.

Vasaraheide.

(5. lhk. järg.)

heitesuuna. Vedu tuleb keha küljelt, küllalt kõrgelt, kuid õlgadest kõrgemalt.

Tavalisemad vead:

1) ei tõugata parema jalaga küllalt tugevasti ära pöörde alustamiseks, mille tõttu kujuneb hüpe liige pikaks ja kaldub ringi paremale äärel;

2) hoitakse käed hoo ajal valesiti. Ei saada seetõttu käsa vedada küllalt pikalt ja juhtida heidet otse ette.

Harjutus: Harjutusteks jätkub 2—3 korrast nädalas. Kergema vasaraga peab sagedasti harjutama hoo arendamiseks. Ainult harva, kord nädalas, võib püüda viskeid teha tagajärje saavutamiseks. Muidu harjutada kergelt ja kinnitada tähelepanu hoole. Kui heited hakkavad ühel päeval ebaõnnestuma, on soovitatav sel päeval harjutamist katkestada või teha selle

asemel mingit muud sporti (jooksta või hüpata) enne kui võtta jälle vasar pihku.

Kõrvalainetena sobib vasarheitjal harjutada hüppeid, teisi viskeid ja kiirjooksu. Stardis on soovitatav seada parem jalg ette, selle tõuke arendamiseks. Jalalihaste harjutused, kükitused, on soovitatavad, samuti venitusharjutused kätele, väaned ja pöörded kehale.

10. jalgväe rügemendi omavahelised kergejõustiku võistlused

andsid halbade ilmade peale vaatamata häid tagajärgi: 100 mtr. — v. a. o. Morgenrot 12,3; 200 mtr. — n. a. o. Laur 25,2; 400 mtr. — n. a. o. Laur 55,0; n.-ltn. Parek 56,0; 1500 mtr. — n.-ltn. Parek 4.26,6; n. a. o. Lipp 4.47,2; 100 mtr. — rms. Keit 25,7; 800 mtr. B kl. — rms. Keit 2.18,8; 110 mtr. tõkk. mad. — kpr. Kõvamees 17,1; 5000 mtr. n.-ltn. Parek 18.25,1; rms. Seeström 18.25,8; rms. Vahtra 18.27,0; 10.000 mtr. kpr. Püü 37.34,9; rms. Neivelt 38.22,6; rms. Maasik 38.41,0; kaugus — kpr. Kõvamees 6.09 (rüg. rek.); kõrgus — kpr. Kõvamees 1.65 (rüg. rek.); n. a. o. Laur 1.60; v. a. o. Tõnts 1.60; ketas — kpr. Kõvamees 32.33;

oda — kpr. Kõvamees 41.98; kuul — kpr. Kõvamees 11.29; kaug. B kl. — n. Kippar 5.47; kõrgus B kl. — kpr. Hammer 1.50; ketas B kl. — rms. Pihlak 26.95; oda B kl. — kpr. Hammer 38.93; kuul B — rms. Lukin 10.44.

Poola naisesisivõistlused Varssavis.

60 mtr. — 1. Voynarovska 8,7; 2. Grabička 8,7; 3. Chrupeczalovska 8,8. 100 mtr. — 1. Grabička 13,6; 2. Voynarovska 13,8; 3. Chrupeczalovska. 200 mtr. — 1. Voynarovska 29,6; 2. Grabička. 1000 mtr. — 1. Vieczorkievicz 3.32,8 (uus Poola rekord). 4×75 mtr. — 1. AZS 41,6. 4×200 mtr. — 1. AZS 2.01,2 (uus Poola rekord). Kaugus — 1. Jableczynska 4.53; 2. Grabička 4.47; 3. Rafianka 4.43. Kaugus hoota — 1. Milobedzka 2.21; 2. Jableczynska 2.16; 3. Konopacka 2.07. Kõrgus — 1. Tabaroviczovna 1.30; 2. Hulanicka 1.25; 3. Jableczynska 1.25. Ketas — Konopacka 32.34; 2. Mierkisovna 26.07; 3. Rittner 25.76. Ketas mõlemaga — 1. Konopacka 56.86 (uus Poola rek.); 2. Mierkisovna 43.80. Kuul — 1. Konopacka 9.08 (uus Poola rek.); 2. Milobedzka 8.11; 3. Henclevska 7.83. Kuul mõl. — 1. Konopacka 16.02 (uus Poola rek.); 2. Milobedzka 14.71. Oda — 1. Rittner 26.21; 2. Konopacka 25.40.

Kalevi omavahelistel

näidati: 100 mtr. — 1. Palmberg 12,0; 2. Liinat 12,2; 3. Jõulu 12,4. Kuul — 1. Suuk 12.87; 2. Neumann 12.86; 3. Liinat 12.35. Kaug. h-ta — 1. Liinat 3,01; 2. Neumann 2,87; 3. Palmberg 2,78. Kaug. — 1. Palmberg 6,11; 2. Gentalen 6,03; 3. Rubanovitsch 5,70. 400 mtr. — 1. Huuk 54,2; 2. Palmberg 56,0; 3. Jõulu 58,1.

Toilas

peeti 23! ja 24. juunil kergejõustiku võistlusi. Paremad tagajärjed olid: kuul — Mägar 11.42, Verder 11.12; kolmik — Breemann 12.27, Verder 12.12; 400 mtr. — Verder 63,3; 60 mtr. — Verder 7,9; oda Verder 49.62 (väljaspool võistlust 52.40 — uus Viru rekord), Mägar 49.28; kõrgus Breemann 1.50; ketas — Verder 34.45; kaugus — Verder 5.86; 1500 mtr. — Tennis 5.07,5.

— Toila löi Vaivarat jalgpallis 3:1.

— Tallinna Tasuja mängis Kloogal sealse spordiseltsi, Keila ja Hõimla osakonna kombinieritud meeskonnaga 5:1 (2:0).

— Oslos näidati rahvusvahelistel: 60 mtr. — Larsen 7,3; 100 mtr. — Borner (Schveits) 11,0; 1500 mtr. — Jörgensen (Taani) 4.04,7; 10.000 mtr. — Mindi 32.29,2; kaugus — Helgesen 7.11, Grahn 7.09; kõrgus — Helgesen 1.90; kuul — Johnsen 13.71; ketas — Askildt 43.21.

— Pedro Peres, Tarahumara indiaanlane, jooksis 25 ingl miili (40,225 km.) 2 t. 10 min. Teiseks tuli indiaanlane Jose Toris 2.30. Frank Zuna ilmarekord sel maratonialal on 2.18.57,6, mis saavutatud 1921.

K.-M. „SPORT“

TALLINN, NARVA M. 19.
TELEF. 23-00.

Kõik spordi tarbed.

1300 jalgpallihuvilist Kilingi-Nõmme.

Jaaniapäeval kohtasid siin 4 meeskonda võistlustes: kell ½2 p. l. Laiksaare A ja Kilingi-Nõmme B meeskonnad ning kell ½5 p. l. Ruhja A (Läti) ja Kilingi-Nõmme A meeskonnad. Enne jalgpallivõistlusi peeti kell 1 päeval tähendatud meeskondade vaheline teatejooks 10×100 mtr., kus ägeda rebimise järele Kilingi-Nõmme A ja B vahel eelmise võitjaks tuli, 2. Kilingi-Nõmme B ja 3. Ruhja (Läti).

Jalgpallis võitis Kil-Nõmme B meeskond Laiksaare A meeskonda 3:0 (2:0), kusjuures mäng enamasti Laiksaare poolel oli. Päeva suur-sündmus oli Ruhja (Läti) ja Kilingi-Nõmme A meeskondade kohtamine, mis lõpuks viimaste võiduga 5:1 (1:1) lõppes. Mäng iseenesest oli väga kiire ja ladus. Meeskondade tugevam pool oli kaitse. Mõlema poolaja esimene veerand kuulus läti meestele, kuna ülejäänud ajas K-Nõmme mehed surusid, kes näidata tahtsid, et igakord „jumal lätlane ei ole“. Lõpuminutitel püüdsid lätlased veel tasuda kesktrio läbimurretega, kuid see ei õnnestunud K-Nõmme hea kaitse tõttu. Pealtvaatajaid oli mõlemat võistlust jälgimas rekordarv — 1300.

H. Nirk.

Spordivälja avamine Inglites.

Jaaniapäeval avati Inglites, Lõuna-Harjumaal, ÜENÜ Inglite osakonna spordivälja, mis määratud eriti kergejõustikule. Jooksurada on 400 mt. pikk. Väljal leidub kaks hüppekasti, neist üks kõrgus-, teine kaugushüpetele ja väli võrkpalli jaoks.

Välja avamist toimetab ÜENÜ keskjuhatuses esitaja hra R. Pärnpuu, lõigates pooleks üle jooksuraja tõmmatud lindi. Tervitusi ütlesid peale keskjuhatuses esitaja Ekraveliidu juhatusliige hra E. Kaljot ja ÜENÜ Tallinna osakonna spordiklubi esitaja. Kokkutulnud külalisi tervitas ÜENÜ Inglite osakonna esimees hra Tendal.

Avamisele järgnesid kergejõustiku võistlused, millest võtsid osa peale ÜENÜ Inglite osakonna võistlejate ka ÜENÜTO ja Juuru võistlejad, andsid tagajärgi:

100 mtr.: 1. Kaljot 12,0; 2. Hollmann, rinna osa taga (mõl. ÜENÜTO); 3. Klemmer (Juuru) 12,9.

Kuul (kerge): 1. Apri (Tall.) 11,55; 2. Utov (T.) 11,37; 3. Tõnsing (Ingl.) 11,20.

Kõrgus hoota: 1. Treier (T.) 1,20; 2. Apri 1,15; 3. Tendal (J.).

Kaugus, hooga: 1. A. Neumann 5,31; 2. Treier 5,23; 3. Apri 5,13 (k. Tall.).

400 mt.: 1. Hollmann (T.) 60,0; 2. Pisarev (J.) 63,8; 3. G. Pärnpuu (T.).

Ketas (kerge): 1. Apri (T.) 38,22; 2. Tõnsing (J.) 34,81; 3. Treier (T.) 32,38

Kaugus hoota: 1. Apri 2,76,5; 2. Treier 2,75; 3. Tendal (J.) 2,66.

3000 mt.: 1. Klemmer (Juuru) 9,56,6; 2. Neumann (T.) 10,00,9; 3. Keller (T.) 10,15,9.

Oda: 1. Rimmelgas (T.) 40,57,5; 2. Tõnsing (J.) 39,66; 3. A. Neumann 2,58,4; 3. Pisarev (J.).

Kõrgus hooga: 1. Treier (T.) 1,56,5; 2. Tendal (J.) 1,45; 3. Utov (T.).

Võrkpallivõistluse ÜENÜTO — ÜENÜ Inglite osakond võitsid tallinlased 15:11, 6:15, 15:6.

Pealtvaatajaid võistlustel saja inimese ümber. Rohkearvulise osavõtu osaliseks said kaugushüpe hooga — 12 osavõtjat ja kaugushüpe hoota — 10 osavõtjat, kuna täitsa konkurentsita alaks osutus 400 mtr.

R.

Türi võitis Viljandi 3:1.

26. juunil peeti Türi Kesk-Eesti ringkonna tsüklis matsch Türi SR ja Sakala kaitsemaleva spordiklubi vahel. Mõlemad meeskonnad on naabermaakondade tugevamad. Järvamaa esitamine jalgpallis on praegu täiesti Türi käes, kuna türilastest pallis tunduvalt järel olev Paide tsükli võistlustest osagi ei võata. Sakala maleva sp. kl. on tänava tugevnenud, kuna Viljandi teise seltsi — spordiühingu meeskond läks tänava üle maleva klubisse.

Matsch sisaldas kõvat konkurentsi. Tulemuse kohta oli otsustav Türi suurem hoogsus ja harjumus mängida muruväljal. Oma pinna ja suuruse poolest on Türi väli jalgpalli jaoks üks parimaid kodumaal.

Juhtimisele pääsis Türi poole tunni järel penaltyst. Antud Türi löögil oleva vasaksisemise mahapaikamise eest. Kõva löögiga Karpenderile oli sisselöömine juba hõlbus asi. Poolaja lõpul tõstis Türi paremäär skoori 2:0 peale. Pall presiti sisse rinnaga, kuna seda hõlbusust värava-

vahi liialdane muretus. Kui esimene poolaeg kuulus Türi-le, mängis Viljandi oma vastunumbri teisel poolajal. Kohe algul vastab Viljandi paremsisemine väravaga, tehtud vaevalt paarilt meetrit. Viljandi press jätkub, kuigi ta on väikese taravusega. Pöörde toob vabalöök, mida Türi saab oma heaks Viljandi kaitsja fouli eest. Lööök on võrdlemisi kaugelt distantsilt — 21—22 meetrit. Kuid otse haruldast löök selle tiheidalt lati alla Türi back Karpender. Mehe võimas löök oli erakordne ka meie 1. klassi kohta. Poolaja lõpp kuulus Türi-le. Resultaadiks jäi Türi võit 3:1 (2:0). Matschi juhtis O. Lövi.

Türi SR koosseis: Klimpmann; Karpender (kapt.) — Embeck; Tõrv — E. Pavels — Allmann; Kanger — Reinvek — A. Pavels — Einmann — Siki Viirmann.

Jalgpall Sindis.

Üle mitmeaastase seisaku koraldas Sindi Kalju tänava esimese jalgpallivõistluse pühapäeval, 19. skp. Sindi Kalju ja Pärnu Vapruse II meeskonna vahel. J. Kukke, Sindi Kalju, algvilest algab Kalju kõvat pealesurumist ja juba 6. minutil vuhiseb pall Vapruse väravast läbi. Lahtilöögist muutub mäng Vapruse kõvaks pealesurumiseks, kelle tahe on mängu viigistada, mis ka korda läheb väravavahi ebaõnnestunud vastujooksust. Kuid nüüd saavad Kalju mehed hoogu ja mäng on suurem jagu Vapruse värava all, kus veel 2 väravat Kalju omale kirja paneb. — Poolajale minnakse 3:1 Kalju kasuks.

Teisel poolajal teeb Vaprus söidu Kalju värava alla, mis aga Kalju kaitse tõrjub outilöögiga. Mäng muutub lahtiseks, on ka põnevaid momente mõlemal poolel märgata, mis vahel ka rüselamiseks värava all muutub. Ühel niisugusel rüselamisel märgib vahekohtunik karistuslinal Kalju kaitset käe, millele järgneb penalty Vapruse kasuks, mis aga Kalju väravavahi poolt püütakse. Mäng kaldub uuesti Vapruse poolele, kus mitmed pallid lendavad küll väravavahi süle, küll üle ja mööda, kuid väravat ei tule ega tule. Poolaeg hakkab juba lõpule jõudma, kuid Kaljul õnnestub siiski 4:1 kirja panna, mis peale ka Vaprus varsti seisu 4:2 viib, kuid siis lüüakse pall veel Vapruse vasakusse väravanurka ja mäng lõpeb Sindi kasuks 5:2.

Kalju meeskond näitas vähese treeningu kohta kaunis tublit mängu, eriti kaitsepaar ja keskpoolkaitsja, teised enam-vähem rahuldavad.

Austria—Tschehoslovakkia 1:1.

Inofitsiaalne maavõistlus, mis Viinis 30.000 pealtvaataja ees läks, oli mõeldud revanschina Austria hiljutisele kaotusele. Tschehoslovakkia team koosnes peasjalikult Sparta meestest ja nägi järgmine välja: Planicka (Slavia); Perner — Steiner; Kolenaty — Kada — Heiny; Horeys (kõik Sparta) — Puc (Slavia) — Silny (Sparta) — Svoboda (Slavia) — Fleischmann (Sparta).

Austria koosseis oli: Köhler (BAC); Rainer (Vienna) — Blum (Vienna); Schneider (Austria) — Hoffmann (Vienna) — Madlmayer (Rapid); Kirbes (Rapid) — Rappan (Wacker) — Jiszda (FAC) — Horvath (Simmering) — Cutti (Austria).

Tschehhid on oma hariliku rahvusrõu ära jätnud, et maavõistluse inofitsiaalset ilmet rõhutada ja ilmuvad väljale sinistes särkides. Austria meeskonnas lõi kas erilist sümpaatiat Horvath, kes ühe oma elu meisterlikumatest partiidest sooritas.

Penalti, mille nõrk vahekohtunik Ivančić Schneideri handsi eest määras, näis mängu otsustavat, kuid Köhler püüdis Steineri löögi. Algas möödub tschehhide tugeva surumisega, kes ka füüsilise jõu tarvitamisega silma paistavad. Horvath saab ninast tublisti veristada ja Pernerile tehakse märkus. Austria kaitse teeb hiilgavat tööd. Silny, keda kontinendi parimaks forvardiks peetakse, juhib oma edurivi meisterlikult, kuid ta kõrvalmehed näivad keskpärastena.

30. minuti järele läheb mäng lahtise-maks ja paar Horvathi ja Jiszda palli len-

davad ainult veidi märgist mööda. 37. min. põrkab üks Blumi vabalöök väravaeelsest hunikust korneri. Selle lööb toredalt välja Cutti ja harvanähtava elegantsiga meisterdab Rappan peaga mängijate kuhjast 1:0 Austria eduks, millega poolaeg lõpeb.

Teisel poolajal hakkab austerlaste ülekaal ennast tunda andma. Kuid seal saab Schneider tugevasti vigastada ja Austria peab 10 mehega edasi võitlema. 68. min. meisterdab Kada jõulise kaugelöögi, mille Köhler laseb käte vahelt läbi lipsata. Varsti lahkub ka Hoffmann väljalt, Jisda ja Kirbesi asemele tulnud Gschweidl tõmbuvad poolkaitsesse, Austria edurivise jääb ainult kolm meest. Kuigi need kolm suurt tööd teevad, ei anna see tulu ja ägedaloomuline matsch lõpeb viigiga.

Wimbletoni tennisturniir

algas tänava 20. juunil. Ameerika meistermängija Tilden lõi esimesena inglasi Pratti 6:2, 6:1, 6:0. Sakslasel Kleinschrothil läks korda võita inglasi H. Price'i 6:3, 6:3, 6:4 ja Froitzheim triumfeeris Schoti meistri J. Collins'i üle 11:9, 6:3, 3:6, 6:3. Üllatus oli Jaapani meistri Harada kaotus noorele prantslasele Landry'le 4:6, 6:4, 6:1, 1:6, 6:2. Hughes lõi rumeenlast Mishut 6:3, 2:6, 6:0, 3:6, 7:5, iirlane Campbell rootslast Müllerit 6:3, 6:4, 4:6, 6:3. Prantslane Lacoste mängis 15-aastase ameeriklase Sydney Wood'iga 6:1, 6:3, 6:3. Esimesel päeval olid veel järgmised tagajärjed: Kreuzer (Saksa) — Meed (Inglise) 6:2, 6:2, 6:3. Borotra (Prantsuse) — Belgrave (Inglise) 7:5, 7:5, 9:7. Hunter (Ameerika) — Ohta (Jaapan) 6:1, 6:4, 6:3. Timmer (Holland) — Washburn (Ameerika) 6:1, 8:6, 8:6. Kozeluh (Tschehoslov.) — Dash (Inglise) 5:7, 6:4, 6:1, 6:2.

21. juunil. Crole Rees (Inglise) — Raymond (L-Aafrika) 2:6, 6:2, 4:6, 7:5, 6:2. Kingsley (Inglise) — Prasada (India) 6:1, 6:1, 6:2. Hunter (Ameerika) — Kingscote (Inglise) 6:3, 6:3, 6:4. Lacoste (Prantsuse) — Jakob (India) 2:6, 6:0, 6:3, 6:4. Froitzheim (Saksa) — Peters (Inglise) 6:0, 6:3, 2:6, 6:0. Tilden (Ameerika) — Poland (Inglise) 6:0, 6:3, 6:1. Borotra (Prantsuse) — Radcliffe (Inglise) 7:5, 3:6, 6:4, 6:4. Kozeluh (Tsch.) — Hillier (Inglise) 6:1, 6:1, 6:4. Kehrling (Ungari) — Powell (Inglise) 4:6, 6:0, 8:6.

22. juunil. Lester (Inglise) — Kreuzer (Saksa) 6:1, 6:0, 6:3. Brugnon (Prantsuse) — Froitzheim (Saksa) 6:1, 6:2, 4:6, 6:3. Kleinschroth (Saksa) — Owen (Inglise) 6:4, 2:6, 6:1, 6:3. Naisvõistlustel löid: Godfree (Inglise) — Tapscott (L-Aafrika) 6:2, 6:4. Ryan (Ameerika) — Connell (Inglise) 6:2, 6:4. Alvarez (Hispaania) — Wransfield (Inglise) 6:1, 6:4. Nuthall (Inglise) — Aussem (Saksa) 6:3, 6:2.

23. juunil. Cochet (Prantsuse) — Kleinschroth (Saksa) 7:5, 9:7, 6:0. Naisvõistlus Nuthall (Inglise) — Mallory (Ameerika) 2:6, 6:2, 6:0.

— Admira tuli Viini jalgpallimeistriks, lüües viimases mängus Bigittenauer A. C. 5:0.

— FTC, Budapest — Rapid, Viin mängisid pühapäeval Viinis 3:3.

— Ujumisvõistlustel Budapestis ujus Barany 100 mtr. vabalt 1.01,6 ja 200 mtr. 2.24,8. 400 ja 800 mtr. vabalt võitis sakslane Reitzel vastavalt 5.39,6 ja 11.37,8.

— Rootsi-Soome jalgpalli maavõistlus peeti pühapäeval Oslos. Kindla paremuse juures tuli võitjaks Rootsi 5:3.

Suvikiri Tartust.

Kevad möödus hirmsa kiirusega. Päevad kadusid nagu kinolindi üksikud pildid ning nädalast jäid ainult tumedad kontuurid. See kestis suvisten — koolilaste laialiminekuni ja siis katkes lint. Nüüd järgnevad ainult üksikud pildid. Vahepeal sajab vihma. Öitsevad sirelid ning linn ujub lõhna- kui ka tolmumeres. Arusaadav, et kolmandik linnaelanikest on hääbunud. Rüütilil jalutab pühapäeviti ainult mõni paarike, kuna muusik Toomemäel ainult varemetele ning põliste puudele ürgab oma viit. Kõik on hea, kui poleks ainult mitte nii palju vihma ja vilu. Ei tea, mis see on, kas taevane veevärk liig vana ja kulunud, et vett läbi laseb, või on kontrollaparaat katki läinud. Üks viga seal ikka on.

Nüüd siirdume erialale. Jaanipäeval korraldas Veespordiklubi suured ujumis- ja veespordi võistlused Elva jõel. Tagajärjed: 50 m. rinnuli naistele — 1. Krimm 52,9. 100 m. vabalt naistele — 1. Pääsuke 1 m. 47,8 sek. 100 m. vabalt meestele — 1. Pokats 1 m. 34 sek.; 2. Pärli 1 m. 42 sek.; 3. Kangro 1 m. 42,2 sek. 50 m. vabalt naistele — 1. Pääsuke 55 sek. 100 m. rinnuli meestele — 1. Grünbach 1 m. 53 sek.; 2. Kurviits 1 m. 54,4 sek.; 3. Pokats 1 m. 55,2 sek. 50 m. selili — 1. Pokats 54,1 sek.; 2. Kurviits 57 sek. 200 m. vabalt meestele — 1. Pärli 3 m. 35,9 sek.; 2. Kangro 3 m. 38,8 sek. 50 m. noortele — 1. Toppi 1 m.; 2. Rääbis 1 m. 8,1 sek. Väljaspool võistlust ujus Muchel 100 m. rinnuli 1 m. 37,6 sek.

Võistluste eneste kohta palju kiitvat ei saa öelda. Ilusa ilma tõttu oli rahvast võrdlemisi palju. Kava läbiviimiseks oli ainult kümme kord sportlast, kelledest üksikult aladel esineti. Pärastised naljanumbrid, nagu veepallimäng, mis 1:1 lõppes, uppujate päästmine jne., kujunesid õige kahvatuks ja kutsusid publiku pahameele esile. Igakord ei aita mõne asja läbiviimisest üksinda heast tahtmisest, vaid peab midagi reaalsemat olema.

Nüüd räägime mõni rida ka sellest kaitse- liidupäevast. Oli teine ikka suur ja lai küll. Võistlejaid olevat üle 600 olnud ja 15 malevast, kusjuures osavõtjate arv piiratud oli. Kõige huvitavamaks kujunesid protestid. Neid oli vist küll 50 ümber. Protesteeriti selle vastu, et võistlejal peab sonimüts ehk rihm teistmoodi vool. Üks mees oli rännakkäigul palju higistanud, nii et õhukest seljas olevast kotist niiskus läbi tun- gis ning liiv seljale porina jäi, mille tõttu kott kergem. Jälle protest. Neid oli palju, kes kõiki mäletab.

Pekaveel oli jälle lõikust. Mõni kukkus, mõni tõusis. Suur kettamees Kalkun kukkus õnnetu- seks orduks ainult 33 grammiga. Tuleb jälle 3 aastat higistada, kuni üks viske õnnestub, kuid ketast kaaludes leitakse see pärast jälle kergem olevat. Meil juhtub ikka nii. Eks ole lugu sar- nane Tammeri kuuliga. Rohtil oli hea meel, et sai Klumbergiga jälle koos vahehüppeid teha. Pekave Tallinna komtur aga pistis auhindade ja- gamisel kullatud hõbedast paberinoa tasku. Nüüd stardib see mees Tartus. Ajab magusat juttu ning sepitseb tulevikuplaane. On starter, vee- palli kohtunik jne.

Huvitav asjandus juhtus pühapäev, 26. juunil kell 7 õhtul E. Akad. spordiklubi jalgpalliväljal. Juba palju aega enne seda voolas rahvast plat- sile viivat teed mööda ning piletikassas oli tung suur. Veel suurem oli aga aia taha jäänute arv. Ühe sõnaga peaaegu rekordiline arv spordivõist- lusele ning mitmekordselt rekordiline jalgpallile. Umbes mõnetuhande ümber oli kogunud vaatama enneolematu matshi jalgpallis: ajakirjanikud ja ärimehed. Mõlemad siniste särkidega, ajakir- janikud mustades pükstes, ärimehed sinistes.

Ajalehtedest olid esitatud kõik suuremad Eesti lehed, nii et koosseis järgmiseks kujunes: väravas J. Pillikse (Päevaleht), kaitsjad Kukke (Postimees), Mägi (leht, mille juures töötab, hakkab varsti ilmuma). Poolkaitses Kauts (Vaba Maa) — Schütz (kirjanik ning sulemees Üli- õpilaslehe juures) — Kitsing (olevat Spordile- hele kaastööd teinud). Edurivis Peterson (Kaja) — Reisner (Postimees) — Riomar (Vaba Maa) — Tanton (Revaler Bote) — Ingel (Üliõpilas- leht).

Ärimeeste read olid seatud pangameestest. Päril ärimehi oli raske leida. Mängisid kuulsus- sed E. Neumann, O. Viin, Sarap, Grimm jne.

Ennustused olid õige ägedad. Lubati vast- tast pihuks ning põrmuks lüüa seisuga 15 : 0 mõ- lemalt poolt. Poole saavad ajakirjanikud vastu tuult ja päikest. Kiirelt liigub pall tsentrist äri- meeste värava suunas. Hüppab üles ja alla, kok- sitakse edasi-tagasi. Värava ümbruses mitme- kümne meetri kaugusel on väga kardetav seista. Järjest lendavad pommid nina alt mööda. Selle-

pärast kogutakse värava taha, kus sõbralikult väravavahiga juttu aetakse, ning see midagi kõ- veratest jalgadest ja saabastest pajatab. Koge- mata on pall aga kõva tuule tõttu veerema haka- nud vastassuunas. Neuman jookseb järele ning käteplagin teadustab, et pall on teinud sõidu tema jaoks määratud rada mööda. See lugu kordub mõne minuti pärast uuesti. Nüüd saavad alles ajakirjanikud aru kätte, et palli ei tule mitte väravast mööda lüüa, vaid just sellest läbi. Proo- vivad leidust esiteks karistuslöögist õnnestunud ja pärast veeretavad niisama kuni seisuni 2 : 2, mil tekib poolaeg. Arutasime Killipiga, milleks see poolaeg õieti on, ning tulime ühiselt otsusele. Vanasti olnud üks vahekohtunik nii imelik, et kui korraga ta pihta kogemata kõvasti löödi, jäänud järele ainult paar väikest tükki plekki lõualuude vahel ning sääretorud. Selle vahekoht- uniku hirmsa ja kohutava hukkumise mälestus- seks pühitsetaksegi poolaega. Teisel poolajal on väravasse löömise kunst juba niivõrd ajakirjanik- kudel selge, et saavutavad võidu 8 : 2. Revaler Bote mees üksinda vedas 5 mehest tihti läbi ja koksas nii mitugi väravat. Muidugi teada, et veidraid kukkumisi ning vehkimisi jalgega ilma- asjata õhus rohkesti ette tuli, mis kõrgetele kü- lalistele ning massile määratud mõnu valmistas.

Tartu esivõistlused tennis, mis 23.—26. peeti, andsid järgmisi tagajärgi: Meest- üksik- mängus võitis Lasn finaalis Hiipit 6 : 3, 6 : 4, 1 : 6 ja 6 : 3, ennem lätlasi Plavnecki 6 : 3, 6 : 3, Wuillaume'i 6 : 2, 6 : 3 ja Niemanni 6 : 2, 9 : 7. Hiip võitis Vilperti ja Metsmeest mõlemal 6 : 0 ja 6 : 0. Metsmees võitis Kraagi 6 : 1, 3 : 6 ja 6 : 3 ning Lucki 4 : 6, 6 : 1, 7 : 5.

Naiste üksikmängus lõi pr. Hesse finaalis Wittlichi 6 : 0 ja 6 : 1 ja Kurrikoffi 6 : 1, 6 : 1. Wittlich omakorda Mölderi 6 : 2, 6 : 1 ja Seelandi 6 : 3 ja 6 : 4.

Segapaarismängus võitsid pr. Hesse — Hiip finaalis Kurrikoff — Lasn 6 : 2, 7 : 5, Seeland — Kraagi 6 : 0, 6 : 3. Kurrikoff — Lasn oma- korda Wittlich — Plavnecki 6 : 4, 6 : 0. Seeland — Kraag võitsid Mölder — Metsmeest 5 : 7, 6 : 4 ja 8 : 6.

Handicapi meeste võitis Metsmees, lüües finaalis J. Sillemi 6 : 1, 6 : 0 ja Kraagi 6 : 4, 6 : 4. Kraag Mertsoni 6 : 2, 5 : 6 ja 6 : 3. Sillem Wuil- laume'i 6 : 3, 4 : 6, 7 : 5, Wuillaume Vilperti 6 : 3 ja 6 : 1.

Spordiplatsil on elu hommikust õhtuni. Uudis- numbriks on spordikursused algajatele. Üks lend paarikümne poisi suuruses lõpetas hiljuti ning praegu on täies hoos kursus, millest osa võtab üle 60 poisi. Igatahes omakohast rekord. Kõike seda asja juhib energiline H. Michelson, kuna pa- remad sportlased sealjuures nõu ja teoga abiks on. Tänuväärte ettevõtte, mis igalpool peaks jõu- dumööda järeletegemist leidma.

Nädal tagasi lõppes paar nädalat kestnud 5. Balti riikide N. M. K. Ü. suvikoold. Suurem osa kavast pühendati spordile, kus peajaslikult teo- reetilist külge täiendati ameeriklaste Schroederi (Springfieldi ülikooli professor) ning Greineri (Riast) juhatusel. Närvikava füsioloogiast luges dr. M. Tiitso Tartust ning kergesporsti tree- ning oli usaldatud Kalkuni hoolde. Osavõtjaid oli peale Tartu veel Tallinnast, Valgast, Riast ja Varssavist.

Veespordi võistluste pidamisega on häda. Vee- spordi ujumismaja on juba kaunis vana ning lin- na arhitekti poolt on keelatud seal võistlusi pida- da. Teist paika pole. Näis, kuidas sellest üle saadakse.

Et Killip nüüd Tartust, panen ma mõneks ajaks oma riistad kotti ning kirjutagu ta ise need nä- dalaringvaated. Ei jää muud üle, kui soovida head suve ning kannatlikku ootamist sügiseni, mil ma jälle silmaringi ilmun Pekave tervis- mudast.

Sportliku tervitusega
Jot Kilogramm.

Pärnu kiri.

Laupäeval oli Pärnus külas Võru mees- kond, kes Suleviga mängis kümnemehelises koosseisus. Resultaat 1:0 (0:0) Sulevi kasuks. Tagajärg oleks võinud ka üks nulliga nulli vastu pärnlaste eduks olla. Sarnane oli ülekaal Sulevil, kuid edurivi

saamatuse tõttu jäi väravate arv kasinaks. Sulevil puudus ta õudsem väravakütt Väl- be. Võru meeskond oli nigel. Parim neil oli mitmekordne korvpalli internatsionaal Silvester väravavahina, kes sel kohal päris pallikunstnikuna esines õhupallide püüd- misel. Ainsa värava märkis Hendrikson poolkaitsja Parm 2. söödust, mis veel Sil- vesteri abi tarvitas, võrku minekul.

Pühapäeval oli Võrule vastaseks Eesti 1. kl. meeskond Tervis. Ja imet! Matsch lõppes 1:1, seistes poolajal väikelinlaste kasuks. Esimese värava lõi Kangro ja tei- sel poolajal tasus selle E. Jürvetson. Võru mäng oli parem eelmise päeva omast. Tervisel puudus koostöö.

Koosseisud: Võru: Silvester; Povish — Peterson; Pantalon — Rügen — Puustus; Piiskop — Kangro — Rammo — Gasjuk — Lilipuu.

Tervis: Nahe; Pais — Laur; Kuu- ter — Hendrikson — Holmann; Peterson — Jürvetson — Parakov — Beimann — Pudel.

Mõlemal matsche juhtis Herbert Ploom, Pärnu jalgpalliklubi.

Tervisel on praegugi saatmata 1925. a. peetud spordimärgi võistluste protokol- lid (!).

Kergejõustiklased kurdavad, et neil olevat Pärnus võimata treenerida, sest et Pärnu ainsam vastav plats. s. o. endine Tervise, nüüdne ehitatava staadioni oma, seisab väravad lukustatuna õhtuti. „Pär- nul pole veel õhuühendust naaberlinnadega, et saaks neissegi treenerima sõita õhtuti“, kurtis meetrite õgija William Puust.

A. P.

— Naiste ilmarekordi kuulitõukes püstitas prl. Häuptlein (Saksa) tagajärjega 11.71.
— Breslau lõi Stettiini jalgpalli linnavõist- lusel 10:2 (6:1).

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

Soovitab kõiksugu spordi-
abinõusid parimatest
kodu- ja väjamaa
tehadest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmis-
tatud spordi ja võim-
lemise abinõusid.